

NOVINE

Pobožen, držbeni, pismeni list za vogrske slovence.
PRIHÁJA VSAKÓ NEDELO.

Cena Novin je na leto:	
Doma	3 K.
v Ameriko	6 K.
za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na eden naslov pošila, doma	2 K.
v Ameriko vsakomu na njegov naslov	5 K.
Cena ednega falata je doma za naročnike Marijinoga lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.	

Dobijo se	
Novine, Marijin list i Kalendar Srca Ježušovoga pri	
KLEKL JOŽEFI,	
v pok. pleb. v Čerenovcih,	
Cseröld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomu moro pošilati.	

Cena Novin z Marijnim listom i Kalendarem Srca Ježušovoga vkljup je na leto:	
doma, če za več naročnikov na eden naslov se pošilajo	4 K.
če samo za ednoga	5 K.
v Ameriko vsakomu naročniku na njegov lasten naslov	8 K.

„Či ne bode obilneša pravica vaša...“

— Mát. V. —

Ne pride te v králestvo nebesko.“ To je tisto, za šteroga volo lovlenje ríb tak preveč žmetno ide. Záto ka boži biti, od Bogá blagoslove odáblati, njegove dáre vživati pa na slednje lepo v nebesa pridti ino se tam na veke veseliti v nezgovorlívom vesélji, što to ne bi šteo. Či bi Bog samo telko želo od nás, naj želemo njegovi biti ino se naj známo njegovim dárom prav veseliti, te bi že dávno bíla edna ovčárnica i eden pastír.

Samo ka Bog trúd, delo, zatajovanje žeje od vsakoga, kí šcé k njemi pridti. „Obilneša naj bode pravica vaša,“ to so njegove rečí. Ne ti je zadosta, či ne moriš, ne krádneš, ne vkaníš, ne praznuješ, nego potrebno je, naj vsega toga poželenja niti v srci neimaš. Njegovo oko srca zgrüntáva. Njemi se nikaj ne vídi v tebi, ka je proti njemi. On mišlenja i poželenja tak sodi, kak djánja, ár on mišlenja i poželenja tak vídi, kak djánja. Pa pred njega nikaj zamázanoga ne more pridti.

„Lepota králeske hčéri je od znotra,“ právi sv. písmo. Ki šcé pred Bogom lepi biti, on more od znotra v srci začnoti olepšávanje samoga sebé, on more svoja božna mišlenja i poželenja treti, on more djánja sebi naložiti, štera do njegovim božnim poželenjem protivna, on more znati zatajiti samoga sebé.

Od toga se pa lüdjé bojijo. Pravi nemertúlivomi, naj se posti, ka de ti pravo? „Se postim, kda neman kaj jesti.“ To de njegov odgovor. Nanč se njemi ne senja, ka je zatajovanje samoga sebé. Pravi srditomi, naj moli za neprijátela. „Jes? — de ti odgovárja

— jas bi ešče molo za njega!“ Ne razmi, ka je dužen svoj čemér treti. Pravi nečistomi, naj se ogible vse božne družbe, naj se posti i moli, naj pohája sakramente. „Ka bi lüdjé, prijátki pravili, či ne bi med njé šo?“ To je njegovo odgovor. Njemi je za prijatelstvo lúdih pa ne za prijatelstvo bože. Postiti se ne more, ár ga je greh slaboga včino pa nočí, v šterih neima počítka. Za spoved i hižo božo pa ne časa pri njem, ár on, svoj sloboden čas na božni potáj porabi.

Pa to je zrok, ka so mreže Gospodove prázne, ka je ovčárnice i pastirov telko rázličnih, ka „ne koga, ki bi si premišlavao v srci.“ Vnogi bi rad dobro i lehko živo pa míslí vnogi, ka je zadosta, či si on sám naprávi regule, štere de držao pa ga njegove regule zveličajo. Bog pa drúgo mero má, štero je on nazvesto lúdem, štero glási njegova sv. maticérkev, pa kda Bog ednok naprejvzeme to mero ino de vsakoga ž njov mero, te vnogi-vnogi spádne v kraj, kí se zdaj za mirnoga čuti ino je jáko zadovolen z svojov merov, štero si je sám napravo. „Bodimo popolni, kak je naš Oča nebeski popolen.“ Iščimo božo volo pa kda jo spoznamo, jo spunimo tudi radi, naj bo obilneša pravica naša pa mi z obilnešov pravicov v srcibole lübezni našemi Bogi.

Bojna.

Marijin i Srca Ježušovoga mesec sta nepretrgane zimage róšila na našo vojsko. Nikdár naj nam ne minéta iz spomina. Naše čete so zmagovito napredüvale i v dvojem mestu prestopile na novo rusko mejo, v Besarabiji i od Sieniawe na pa zvezéle Tarnogrod. Naši slovenski dečki so tudi tam, eden nam je celo navdušeno na znánje dao, da je prekoračo mejo i viteško šo naprej v sov-

ražnikovo zemljo. — Ponávlam pri teh lepih uspehah i „hvala večnomi Bogi“-i — „ne zvisimo se, ne pripisimo lastnoj moći té pridobitve. Bog je je dao“.

Važnejša poročila zadnjih dnérov so sledéča :

Delo naših možarov. Vlovjeni ruski častnik je pripovedavao, ka naši možarje strahovite včinke napravijo, kam zletijo. Ne samo, ka strelni jarek popolnoma vničijo, v šteroga strel püstijo, nego ešče zajaj stoječe zvénne jarke vničijo nateliko, da niti sledü več ne najti prvejše skopaline. — Je čudo zato, če se sovražnik ne more vstavljanati tem ognjem zemelskim peklom?

Pot v Lemberg je vsikdár kračiša. Od Jaroslava na shod 50, na severnoshodno stran pa 30 kilometrov daleč so prišli že naši. Rusi se pri Ravaruski i Grodeki spravljajo vkljup na obrambo. Grodek je tudi našim prišlo do rok.

Na Rusko-Polskom so nemci pri Mariampoli odbili ruski napad, več občin zevzeli i 2400 sovražnikov vlovili.

Pri Zurawno-ji v Júznoj Galiciji so rusi naše malo nazaj porinoli.

Na taljanskem bojišči so taljanski napadi menjši postali. Vidijo, da ne ide tak nalehei boj, kak so si oni mislili. Pokoj je tudi potreben, naj morejo svoje mrtvece zakopati.

Taljanski kral kotriga francozke akademije. Francozka akademija Institut de France je Viktor Emanuela, taljanskoga krala med svoje kotrigi zbrala. Kral je zvolitev sprejeo i tak njegovo imé na večni spomin ostane zaznamjeno v toj šoli vučnosti.

Pi prekopi Labassé so nemci juško odbili angležke napade i obdržali svoje postojanke.

Nemški podmorski čun U 14 so angleži potopili, 44 moštva rešili pa vlovili.

Med rekama Dnjester i Pruth so naši osemkrat odbili ruski napad. Sovražniki se ne posrečilo, da hi naše čete nazajvrgeo v Bukovino, mogo je pobegnoti s pred našega izvrstnoga strešanja i zgubo 8 častnikov 1002 prostiva vojaka, štere so naši zgrabili i zveli so njemi tudi 3 strojne puške.

Pri reki Soči, ali Isonzi na Goriskom so talijani močno začeli na novo napadati, a odbiti so. Pi Plavi so je naši vrli dalmatinci dobro naklestili. Na Krnskoj gori je sovražnik jako velike zgube meo. Pri Monfalconi so talijani raztreli gáte prekopa, zdaj pa iz Campalone železinco obstrelavajo.

Pri Dardanelah so türki tri anglezke podmorske čune potopili, šteri so tam začeli krožiti i nevarni biti.

Keliko vlovlencov mámo. Pri nas i na Nemškom je vse vključ 1 milijon 610 jezer vlovlencov. Med temi 1 milijon 240 jezer rusov, 255 jezer francozov, 24 jezer anglezov, 41 jezer belgijcov i 50 jezer srbov.

Nova meša na Tišini.

(1915. jun. 20.)

„Veseli se moj narod slovenski, ársi páli dobo dühovnika iz svoje krvi“ ... „Drági brat v Kristuši, spomeni se z svojega pokojnoga plivanoša, ki je v tebi dühá dühovniškoga pozvanja obüdo.“

Té reči slavnostnoga govornika, Slepec Ivana, sobočkoga plivanoša i sobočke okrogline ešpereša mi obüdijo v srci blági spomin pokojnoga Ivanóczyja, kda popisati namenim prvo sveto mešo Hauko Jožefu, vučenika njegovoga, koga je pokojni z svojimi navuki podpirao duga leta, naj postáne celi dühovnik. Na pokojnoga mislim ... zahvalnost me véže; ... v tišinskoj fari se müdim i radostno vživam düh pokojnoga.

Stárodavna slavna tšinska fara se je znova svétešnje oblekla. I oblekla si je vesela opravo. Žalni obleč je slekla, štere düh njej je dozdaj srce trpo zavolo zgube nepozabnoga dühnoga pastira, Dr. Ivanóczy Franca, i veseliti se je začela v pokojnoga düh. Obrisala si je suzne oči, odprla pobito srcé, podignola glavo pobešeno ... podignola proti oltári, naj vidi pri tom lepom deli pokojnoga bistre pámeti eno drúgo, še lepše delo pokojnoga srca, novomešnika iz šole njegove gojenca njegovoga srca, uročnika njegovoga düh, tistoga düh, šteri je ne poznao drúgo, kak lübiti Boga i svoj celi vogrski dom, posebno pa milo rojstno slovensko krajino z njegovim narodom, čeravno njemi je za to nesebično lübézen pri-

voščila največkrat samo krüh pregájanja i pilo tihih súz tak cerkvena, kak svecka oblast. V nesebičnom, pravom, Kristušovom dühu je odgojio vse dühovnike, pokojni ki so iz pod roke njegove se püstili na peroti i zleteli v svetišče Gospodovo, v te „prijetne šatore“, naj v njih težavno, ali najlepšo službo Večnoga Pastira prevzemejo i pasejo nemrtelne dűše na pašniki večnih resnic i je pripasejo do vrat večnoga nebeskoga blaženstva. V tom je odgojio tudi toga slednjega, *Hauko Jožefa*. Dužnost zahvalnosti lastne i vnovigh drúgi dühovnikov do pokojnoga mi je obüdila pri novomešnoj predgi misli i čüstva do njegove bláge dűše ségajoča, pri šterih kda si obrišem edno suzo v zahvalo, da sem na strani pokojnoga najše pravo pot z vnovigimi vréd i zavetje za razvijanje navdúšenoga mladodühovniškoga srca, — to drugo stočim od radosti, ka je pokojnoga del dobo novo moč, se povekšao njegov düh v novomešniku, *Hauko Jožefu*.

Te misli mi je pígnala pod pero lübézen do pokojnoga velikoga moža i branitela celoga slovenskoga lüdstva brez razločka vere, pred bi začeo popisati zgodbo nove meše, naj v vsakom slovenci, posebno pa v vsakom tišinskem fárniki obüdim tistoga dühu, v šterom je pokojni hodo i vodo dűsice.

*
Na novo mešo smo dobili sledeče lepo slovensko vabilo:

Hváleu bodi Jezuš Kristuš!

Z bože milosče sam vreden bio se včakati veséloga dnéva, gda oprvím prikážem svojemi Zveličari to nájsvetesho daritev. Z lübeznostjov Vas prosim, vdeležite se mojega vesélja na dén moje prve sv. meše, jun. 20.-ga, v nedelo na Tišini; s svojov nazočnostjov me pa počástite pri prostom goščenji na mojem rojstnom domi v Frankovcih!

Nájsveteše Srcé Jezušovo naj bo z vami! Frankovci.

Hauko Jožef novomešnik.

— Bogali smo i smo priomali tétem raj k Mariji Tišinskoj, ar nas je novoga plebanoša, Vadovič Rudolfa lübézen po večkratnoj prošnji celo prisilila na to.

*
Nove meše den je súhoj, dežjaželnoj, razpokanoj zemli prineso nebesko roso, posebno v Zalavskih krajinah. Prijetno pot, bol hladno vremen so meli romari té dén, ki so v neštetoj vnožini prihajali, da bi zadobili blagoslov prve svete meše. Iz daleka so prišli, od vseh mej slovenskoga prebivalstva na Vogrskom. Vidili smo celo mòžaka z Büdinec, z toga vsigdár zelenoga, groskoga Bojnečkoga.

Novomešnik, je v procesiji pelao svoje veščake v lepo okinčano vsigdár čisto cerkev, štero so se i iz sosednih vesnic pridružili dobrí verniki. Od rojstne hiše, kre lepe Marijine kapelice, skoz umetno narejenoga slavoloka, šteroga slovenski napis je pozdrav noso za novomešnika, po ravnom, bogato nakljenom žitnom poli se je razvijala v pobožnih molitvah i pesmah procesija k materi slovenskih cerkv na Tišino. Novomešnik z povešenov glavov, v nepopisno svéte misli zatopen stápla po domaćih tleh, kde je že telko stopnj napravo, na šteroj ga že telkokrat od dávnih časov očarneli cerkevi zvonik gledao i vábo ... ali v takšoj časti, kak dnes, še ne ... dnes ga té dobro poznáni stári prijatel z svojim zvonskim jezikom tak milo, vesélo i tak blaženo zové, kak nikdár prle ne ... po celoj dűsi novomešnikovo zadoni dnes té njegov glás: Pašči se novomešnik, Jezuš te čaka na oltari, pri šterom boš prvič stao v časti njegovoj i ponavlao delo njegovo odrešilno ... pašči se dűša, Srce Zaročníkovo po tebi hrepene ... I novomešnik zarazmi te glas, pobudjava si v srci med potjov vroče želé do lübítela dűš, do večno lübečega Srca svojega Gospoda i kda se njemi dűša kople i čisti v teh sladkih i svétih čutilah, ga vetríček ráhli pozdrávila, kak pšenično že se zoréče vlatovje v valove zazibile proti njemi i ga opotí: to zrnje boš noso v posvečenih rokah i sad naših goric, odkod pišem prot tebi ... oh nosi, nosi ga dugo i hráni z njim dűše mili rojákov, dobrih slovencov.

*
Ob deseti se je začela nova sv. meša pred Najsvetejšim. Novomešnika je pobožno v odo pri njej Vadovič Rudolf, domaći plivanoš, dvorili so njemi pa Slepec Ivan ešpereš i plivanoš sobočki, Horvat Jožef martjanski, Čačič Jožef črensovski, Haukó András zalagyömörövski plebanošje, Lehko Štefan i Berdén Andraš beltinski kaplanje, Kuhar Rudolf, Bašša Jožef i Godina Ignác bogoslovci pa podpisani. Po evangeliji je bila predga, štero je držao Slepec Ivan ešp. i plebánoš. Predga je više vse hvale lepa bila, štero v njenoj celoti objávi Marijin list. Govornik je v svojem govoru razprávlao dužnost trojо dühovniško pri slüženji sv. meše, pri delitvi svesto i pri glašenji vere pa žalosti i radosti pri teh spunjávanji. Genjenost src, od lepih rečih nastanjeno, je glasno odkrivala rosa iz oč poslúšavcov.

Po predgi se je nadaljávala sveta meša, pri šteroj so zaistino le popevali. Tak orglanje, kak popevka je brez

falinga bila; za oboje ide hvala *Antauer Ignaci*, vučiteli i namestnimi školniki.

Po dokončanoj meši, pri šteroj je novomešnik svoje stariše, sestre i brate precisto, je té pa dühovnike blagoslovo. Po kratkom odpočitki je pa blagoslovo tudi zvünaj cerkvi verno lüdstvo.

*

Obed za dühovnike je bio pri gos toljubnom domaćem plebanoši, ki je med obedom primicijanta toplo pozdravo i njemi voščo stanovitnost v vseh jakostah dühovniških, kak njemi je slavnostni govornik razpravo. Novomešnik se je v odgovori lepo zahvalio domaćem plivanoši za pozdrav i voditelstvo verno pri svetoj meši, govorniki za lepo predgo, svojemi strici, Hauko Andraši plivanoši za očinsko skrblivost i podporo, brez štere svojega cila ne bi bio mogeo dosegnoti i vsem dühovnikom pa bogoslovcom za dvorbo i naznočnost, z šterov so svečanost dueva podigavali. Za časa obeda je prišo tudi brzjavni pozdrav od dr. Rogač Feranca, püspokovoga tajnika novomešniki.

Ob poltreh so bile večernice, štere je držao Berdén Andraš, beltinski kaplan i šterih so se z novomesnikom tudi dühovniki vdeležili z ednim novim gostom, Krantz Jožefom, sobočkim kaplanom. Po dokončanih večernicah pa so dühovniki i svecka inteligencija iz sosednih občin, z starim vučitelom novomešnika, Völgyi Ferencom tudi počastili z vojim obiskom novomešnikovo rojstno hišo v Frankovcih, kde so se poznanci i rodbina novomešnika pri lepih slovenskih pesmah nedužno veselili i Boga hvalili, ka se njim je dao včakati tistoga dneva, kda v svojoj srdini smejo pozdraviti dühovnika, Kristušovoga namestnika.

*

Okoli zdravemarje zapüstijo dühovniki eden za drugim veselo hišo novomešnika i se vráčajo domo. Zvonika jeziki brunčevni spregovorijo v tišinskoj cérvki, njuvi glasovi se razlegajo po lepoj mürskoj dolini i v zahvalo, ka je dobila tá fara i cela slovenska krajina znova pastira düševnoga, milo popevajo: zdravo Marijo. I kda jo prepevajo, „lehko noč“ vožčijo tistim našim bratom slovenskim, ki so za lepo našo vogrsko domovino na bojišči svojo krv prelejali i se v večnost odselili i kričijo po močno obrambo nebeske matere za vse naše na bojišči ali v bolnicah se nahájajoče, trpeče, mirajoče vojake, ka bi njim na dén našega veselja tá dobra nebeska mati dala občuti, ka je dnes človek ž njuve krvi stao prvič pred oltarom i molo za njé.

Klekli Jožef, vrednik.

Dom i svet.

Ministerske odrédbe. 1. Vogrsko kralesco ministerstvo pod št. 2072/1915 danoj odrédbe zastavilo vso letošnjo pšenico, žito, oves i mešanico žita pa pšenice (kétszeres.) Poleg te odrédbe se ne sme imenüvano zrnje odati drügomi kak a) za domačo potrebočo onim, ki neso nikaj, ali nej zadosta pripovali do 15-ga septembra; i b) drüzbi od vlade potrdjenoj (Haditermény Értékesítő Résvénytársaság. — Vojni pov Tržeča Drüzba) po ceni od vlade dočenoj. Vsaki gospodár si pa sme iz imenüvanoga zrnja obržati skupno 18 kil na mesec za edno osebo njegove drüzine, zvüntoga semen za sejanje i za vpréžno ali vozno márho, ne pa za krmljenjé potrebni pov. Imenüvana drüzba da tudi kapor i posojilo po meri od ministerstva določenoj oddajalcom naprej. Ministerstvo bo v toj reči ešče bol naténčne odrédbe tekom časa dalo. Prestopaci odrédbe so kazni podvrženi, štera стоji iz 600 koron plače i dvamesečne voze.

2) Poleg odrédbe finančnoga ministra pod št. 52.600 se dáča dol-püsti onim, ki so brez lastne krivde ne mogli konči edno tretjino svoje zemlje obdelati ali pa pove (tudi krme) pod streho spraviti. Zglasiti se trbe pravočasno pri notariuši.

3) Ministerstvo je dalo mlinom dovoljenjé, da odsehmao smejo opet čisto zrnje mleti brez mešanja.

Türsko. Carigradi so obesili 20 armencov, ki so se zarotili proti türskoj državi i namenili Armenijo od Türčije odtrgati pa samostalno napraviti. Med obešenci je eden ruski podložnik.

Amerika. V amerikanskih arzenalah napeto delajo strilivo, oboražajo ladje pa najéMLEJO mornare.

Angležko. Angležka vlada prosi 250 milijon füntov sterlinga na potroše naloge, ár šče boj z zmágov dokončati.

Grčko. Grki se bližajo Berati v Albaniji, kaj jako vznemirja talijane. — V državni zbor so zvolili 100 poslancov vladne stranke, 193 Venizelosove stranke (ki je naš sovražnik v tom boji) i 23 drugih menjših strank.

Horvacko. Državni zbor horvacki je pozdravo apoštolskoga krala, v štem posdravu izjávi želo, da bi se kraljevčine od Horvackoga odtrgnjene k njej nazaj prikapčile. (Dalmacija itd.)

— Na tožbo Radič Štefana poslanika, ka so se v Fiumi i Zari taljanje z horvackih vojákov norca delali i njim nošnjo horvackih zastav ne dopustili, je baron Škerlec, ban horvacki odgovoro, ka je v toj zadevi že gučao

z našim ministerskim predsednikom, ki je že tuli red napravo, ka se proti junaškin horvackim četam več ne bo ta krivia godila od strani talijanov.

Dvestoletnica estergomskega knezoprimaši časti. Leta 1715-ga junija so vogrski redovi i oblastniki v pravdo vpelali na želenje Karola krala, ka de odsehnao estergomski (ostrogonski) püspek noso čast kneza, ali vojvode (hercega.) Da je prvi püspek na Vogrskom, ma ime *primas*, da je pa tudi knez, ga imenujemo za *knezoprimaša* (po vogrskem hercegprimás.) K dvestoletnici je *Jazkovich* Bela, minister bogocastja lepi pozdrav poslao Dr. Chernoch Janoši, knezoprimasi, „pravomi domolübci i višjemi pastéri“, ki se je na pozdravi toplo zahvalio. Svojo zahvalnost je z temi lepi rečmi dokončao: „V nepretrganoj molitvi prosim Gospoda Boga, naj se teško skušavan narod po končnoj zmagici včaka tistoga blaženoga časa, kda bom mogoči se Njemi zahvaliti za junaškimi narodi dano obrambo i pomoč.“

Črnagora. Siromaška Albanija je zgübila svoj samostalni obstanek. Srbi ido proti Durazzi, grki proti Baroti, kak smo poročali, mali črnogrci pa proti Skadri (Skutari) ti zadnji so zasedli obrežje reke *Bojane* i več postojank na bregi *Tarabos*. — Taljane to jako peče i nas krijo, ka mi to dovolimo. — Mogoče je. — Taljani pa že strelajo albansko obrežje, naj bi naši ne mogli orožja dati albancom i tudi ládje pošiljajo za osvojitev Albanije. Kaj bo z toga? Ne njevka med zavezniki?

Glási.

Vrle dekline. Vučak Marija z Krašič je med tamošnjimi deklinami nabrala 21 K 20 f. na naš samostan. Mesto gizde v obleki i krčmenoga pohantanja so si ráj na sv. Držine, Jezuša, Mario i sv. Jožefa mislite, ka bi za svoj dar sprosile od njih za sébe i naše mile vojake obilno nebeske pomoči. Kak lepo jo to. — Imena darovnic objávi Marijin list.

Od naših vojákov. Horvat Jožef, Puhan Ferenc, Vugrin Martin z Bogojine, ki so v Przemysli bili, se na Rusoskom nahajajo v pokrajini *Turkestán*. — Tkálec Vilmoš, črensovski školnik so z Moskev v Nižni Nowgorod prestavljeni. — Škafar Jožef z Beltinec, je v sobočkoj bolnici. — Gumilár Alojz z Petáne je mro v Ungvári.

Tolvajija. Na Krájni v trgovino Klekl Bare so vudne vdrlji i do 160 koron gotovčine odnesli. Krivijo taljane.

Boža služba v Črensovcih zdaj v nedelo i v tork v sledečem rédi: 1. meša ob šesti, druga ob sedni pred Najsvetejšim i tréta ob devetih.

Vnedelo na beltinskem prščenji bo V. č. g. Klekl Jožef, reditel Novin slávnostni govornik.

Glas z Odráneč. Tak v začetki moga pisanja Njih najprle lepo dam pozdraviti z etimi rečmi: Hvaljen bojni Ježuš Kristuš, to je moj tudi prvi glas šteroga ščem poslati pred Njihov mili obraz, tak z etimi rečmi Njim lepo zahvalim dühovni oča na Njüvih lepi navukaj, štere nam slovencom glasijo v Marijinom Listi i v Novinaj, tak Njim tudi z srca v dühri kūšujem Njihove drage, delavne roke, štere telko dobra delajo za nas slovensko lüdštvu. To Njim dan znati g. Vrednik Novin, ka se mi drugo nikaj tak ne vidi, kak to ka telko čtem v svojem maternem jezikí, zato Njim pa želem jas, kak čitatelj Marijina dista od Boga ino Marije edno lübo zdravje i dugo življenje pa na Njihovom deli srečno naprejedenje.

Dale Njim pa to dam znati, ka mamo mi eti v našoj vesi tudi ništerni par priběžnikov, tej nepoznani v nevolj obdani lüdi, šteri so tak, kak tiste ptice šterim nepriatél jastrb gnjezd razmeče, takše sirmacije so zdaj tej, šteri so mogli svoje zemelsko imanje povrčti, pa pobegnoti v te nepoznani kraj, pa eti se njim vsaki smiluje, je hodi gledat, a nisterni je pa samo gledat, hodi ne dá njim pa nikaj. To je nej dobro, lüčke nevole gledat hoditi, pomagati pa nej, to znan Bog na dobro ne računa, zato Njih lepo prosim Vrednika Novin, naj opomenijo naše slovensko lüdštvu, naj pomaga tem nesrečnim, ka ne do gladni sem-tam po vulicaj hodilio, (Hvala Bogi, dozdaj smo samo smilenost zvedili do beguncov od našega lüdštva stráni prav junaško smilenost. Če pa bi se kjer trdo srce najšlo tisto se naj omehči po teh rečeh. Vrednik.)

Da smo mi eti v slovenskoj krajini hvala Bogi nej v takšoj nevoli, ka ne bi meli kaj dati za jesti, za to nas Bog naj odslobodi te nevole, ka mi tudi ne vemo, kak nam pride, mi smo tudi na takšem vetri, ka dnes vütro smo eti doma v méri, po jütri nam pa neprijatel zna glas dali: ognite se mi. Zato se nas smili Srce Ježušovo, ali či nemo bole za Bogá živeliti si drugo ne zasluzimo.

Pa to Njim dam znati ka tudi sam večkrat včino, kak nas opominajo naši dühovnicje svoje farnike, naj bi dali na vojno posojilo, pa tudi z dobre vole na ranjence, delanezmožnim vojakom na podporo; da pa takši lüdi malo najti ka bi dali na pomoč vojski, nej samo v našoj fari nego po vsej faraj se najdejo takši modri, ki etak gučijo proti tomi, mam jas peneze, pa ne dam na posodo, s kem bom pa te tržo, pa te ne bom meo v bankači pevez, pa tak ostane lüdštvu nezahvalno svojim sororodnikom vojakom, čeravno

tei telko truda i nevole, strahote pretcipjo za domovino i za vero. (V želežnoj županiji je sobočka okroglina, kde slovenci pribivajo eden milijon koron dala na vojno posojilo kaj je više vse hvale vredna šuma: zalavski slovenci so zvün bogojan čarovskopi bili. Vrednik.)

Nove dvekronske papirnate banke so tiskane, štere so močnejše od prvejših. Raztrgane prvejše banke bankárna vkluppobira.

Kolera. Med vlovlenimi rusi se širi kolera. V Kermedini jih je več mrlo od njé. — V beltinskoj fari kre Müre je tudi spodoben beteg nastopo, šteri že tudi žrtve má, ali ne je ešče dognáno, je li šteri od kolere mro, ali nej, — droba so poslana v Budapest v bakteriologični zavod na preiskavo — da so v ednoga želodci samo žganico pa pivo najšli, ne pa hrane. Mogoče zato, ka njim je ta zakunjena žganica obškodila, štere pilo se tak strašno širi najto šlabo dolnje lüdštvu eščebole oslabi. — Dolenci opotite i predranite se! Ne pijte žganice, štera vam duso i telo na nikoj správla.

Plemenita srca. Sakovič Jožef z Vadarec se je zglasoval, da šče edno vojaško siroto za svoje vzeti i jo odgojiti. — Žerdin Štefan z Velkepolane, ki pri 20. domobrancah slüži pod 315. poštnov številko na bojišči, nam je naznano, da plača na Marijin list za družino Serpak Matjaša, svojega siromaškoga pajdáša z Draškovec.

Nej dobra varčnost je, či trpimo glavobol, bolečine v vühaj, reumo, protin, zobobol itd., pa je ne skušamo odpraviti. — Zavolo teh bolečin zgubljeno vreme pa oslabljenje delavne moći nas dosta več stane, kak pa či bolečine včasi začnemo odpravljati s Fellerovim „Elsa-Fluidom.“ — To izvrstno domače vrastvo proti očesnim bolečinam, proti šumlajci v vühi, proti brezsnenost itd. jako dobro pomaga. — 12 glažkov se dobi za 6 koron franko pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146 (ž. Zagreb), pri kom se tudi proti zaprtji pa proti bolečinaj v ledevlaj itd. lejko naročijo Fellerove „Elsa-kruglice“ 6 škatul stane 4 korona 40 fill. — Za lastne skušnje preporačamo čitatelom ta preskušana vrastva, štera nindri ne bi smela menkat, zato ka obe vklupriti pravo domačo lekarno.

Najnovešče.

Lemberg glavno mesto Galiciji smo med groznom boji, v šterom si je eden vogrski regiment največko diko spravo, v torkosvojili. Prebivalci so s velikim veseljom sprejeti sloboditele. Protisnik je v krasnom glavnem mestu nikaj nej poškodo. To imenitno zmago vsepovsed navdušeno slavijo.

Pošta.

Magyar Ferenc, rojen 1. 1894. ki je slüžo v 83. em pešpolki v šestoj stojni, je ranjen. Mesto, kde se vrači, je nej ešče naznjaneno.

Vsem. Polleta je minolo., Zaostano naročnino terjamo, novo pa prosimo. Na polleta se dobijo Novine za 1 K 50 fil. Naročniki Marijenoga lista plačajo samo 1 K če jih več dajo voziti na eden naslov.

NOČI BREZI SPANJA.

Najslastnejše krepčilo, štero je človeki naklonila previdnost, je sen. Kak prerojeni, pokrepčani pa dela veseli se zbūdim po zdram spanji, pa kak trüdní, nevolni pa one mogli se zdignemo, či smo vnoči nej mogli dobro spati. Noči brezi spanja mamo večkrat zavolo valüvanja krvi, nervoznosti, penapora itd. ali pa zavolo reumatični, protinskih, neuralgičnih bolečin, glavobola pa bolečin v guti, pa v vseh teh hipaj je svetujati, ka si s Fellerovim „Elsa-Fluidom“ odpravimo zrok ponmenkanja spanja. Z lastne skušnje ga lejko najbole preporačamo, zato ka pomiri, očrstvi, pokrepča živce, odpravi glavobol pa migreno, nam da mirno, edna komerno spanje pa se je tudi v vnočih drugih pripetjaj skazalo kak drago domače vrastvo.

To nam svedočijo najbole zdravnik, od šterih med drugimi piše gospod dr. M. David, mestni zdravnik v Sienomi pri Jaroslavi, ka najbole preporača Fellerov „Elsa-Fluid.“ Gospod dr. Neugebauer v Beči VIII., Laudongasse 42., ka je 33 letnimi na zavapnenji žil odvodnic trpečemi človeki preporačov Fellerov „Elsa-Fluid“, šteri je betežniki dobro služo. Svojim čitatelom tudi lejko samo preporačamo, naj majo to poživlajoče vrastvo vsikdar pri rokaj, ke je jako lejko zato ka stane 12 glažkov samo 6 koron franko.

Obednim naročimo tudi lejko preskušene narahli odvajajoče, krv čiščajoče rabarbarske kruglice znamenjom „Elsa-kruglice“, 6 škatulic za 4 korone 40 fill. franko, oboje pa samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)

— — — gilir.

SREČNE

so samo matere, štere majo zdravo, lepo pa krepko deco. Či je pa štero de slab, súho pa betežasto, tisto hitro po more k sebi Fellerov pravi škučin olj, šteri da moč, poveksa žmečavo tela pa je utrdi proti betegom. Deca pa odraseli, ki so slabe krvi, krastavi, mozolnati kako radi jemlejo to vrastvo, zato ka nema nikšega dūšča, pa je brezi teka. Nádajajočim materam dela mleko pa novo moč. Čisti, nego zaistino pravi škučin olj najbolše kakovosti, kak je te, je po izjavi vnočih zdravnikov dozta bolši, kak so druge emulzije pa mešanice. Te ma vsakojački več zdravilne moči v sebi. 2 glažka pošle za 5 koron franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)

GROZNA

je nevarnost, či nam vlasje dol idejo ali pa či poredci rastejo, nego tista nesreča, gda vlasje zgubijo svojo naravno lepoto, pa človeka vénijo zavolo toga nekepešnoga pa starovičnoga, ta nesreča dosegne samo tiste, ki si vlase zenemario. Sto šče zato dobiti obilno vlasi, tistomi preporačamo. naj rabi pravo Fellerovo tannochino „Elsa pomado za vlase.“ Vnogo jezer lüdi hvali to vrastvo, štero zabranji, ka se na glavi ne delajo lüške, pa ka vlasje ne kapejo vó, Trde, redke vlase napravi mehke pa goste, nazaj njim da pravo farbo pa lepoto pa zabrani, ka bi pred časom postali seri. Škatula stane 1 K, 60 fil., močnejše kakovosti II. stane 3 korone. Za mustače preporačamo Fellerovo mazalo za bajusi, škatula 50 fil. Pravo se dobi samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)